

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

Articulus II. Sponsalia de præsentis unius cum pluribus simul.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

ipso coitu frustrantur, c. fin. eod. ut dictum est.

Ex hoc sequitur, matrimonium ratum tantum, etiam non juratum; non solvi, per subsequens, etiam consummatum, & juratum, const. ex cit. c. Licet, & habetur tum in c. Tua Fraternitas. 4. eod. ibi: *si Vir & mulier se recipiant expresso consensu mutuo de presenti, & alius, antequam se ducant, vel cognoscant, illam desponsaverit (intellige de presenti) ac traduxerit, neuter eorum (scilicet conjugum) altero superstite, poterit ad alia vota transire; consequenter, secundam desponsationem irritam esse stante primâ; & c. fin. eod. ibi: si persone junctæ legitimè cum aliis, postea factæ contrahant, quod prius de jure factum fuerit, non poterit irritari.* Sequitur, 2. matrimonium, etiam ratum tantum, esse impedimentum dirimens matrimonium contrahendum cum alio constante primo; non tamen esse impedimentum dirimens ingressum Religionis. Prima pars constat ex dict. Secunda ex cit. c. Tua Fraternitas, ibi: *etsi possit ad Monasterium transire.*

737. Quæstio. 5. an, qui contra fidem, pactionis, seu priora Sponsalia de futuro, cum alia contraxit per verba de presenti, sic liberetur à prioribus Sponsalibus, ut hæc omnino extinguantur? Resp. Probabilis esse, non extingui omnino, sed tantum suspendi secundum dicta à num. 264. Ex quo fit, quod talis, qui primæ Sponsæ fidem datam violavit ducendo de presenti aliam, hæc mortuâ justè possit urgeri etiam in judicio à prima, ut datam fidem, remoto novo obice, quo stante suspensa fuerat, adimplere cogatur.

ARTICULUS II.

Sponsalia de presenti unius cum pluribus simul.

738. Advertendum, per *ligamen*, prout usurpatur inter impedimenta dirimentia, intelligi vinculum conjugale prioris matrimonii, quo durante posterius est irritum; quod, ut certius intelligatur, supponendum. 1. *polygamiam*, seu plures simul habere Uxores, in lege gratiæ, seu Evangelica inter Christianos, esse illicitum jure divino. Nam, *si quis dixerit, ait*

apertè Trid. Sess. 24. de matr. can. 2. licere Christianis plures simul habere Uxores, & hoc, nullâ lege divinâ, esse prohibitum, anathema sit, quod etiam constat ex c. Gaudemus. 8. de Divort. ubi: Innoc. III. Episcopo Tiberadiensi rescribens sic ait: *duas simul Uxores habere, absonum videtur, & inimicum fidei Christianæ, & ibid. §. licet: nulli unquam licuisse, insimul plures habere Uxores, nisi cui fuit divinâ revelatione concessum; & hanc juridicam sententiam suam ibid. ait, probari etiam testimonio veritatis in Evangelio testantis: quicumque dimiserit Uxorem suam, nisi ob fornicationem, & aliam duxerit, macchatur.* Ex quo idem Pontifex ibid. §. si ergo, sic concludit: *si ergo, Uxore dimissa, duci & alia de jure non possit, fortius etiam ipsa retentâ; per quod evidenter apparet, pluralitatem in utroque sexu (nimirum unius Viri cum pluribus Uxoribus; & unius mulieris, cum pluribus maritis) cum non ad imparia judicentur circa matrimonium, reprobandam; sic ille. Accedit, quod matrimonium ex institutione divina sit unius ad unam tantum, ut pluribus ostendit P. Sanchez. lib. 7. D. 80. à n. 1. qui num. 3. meritò dicit, non posse sine errore defendi sententiam Cajetani, pluribus locis ibidem citatis docentis: *pluralitatem Uxorum nullibi reperiri interdictam; nullibi legem de Unitate Uxoribus, in Canonicis libris esse scriptam.**

Ex hoc sequitur, polygamiam, in utroque sexu, Christianis jure positivo, non tantum Canonico, sed etiam divino esse illicitam. 2. secundum matrimonium, inter Christianos, constante primo, utroque prius citato jure, esse invalidum, seclusâ dispensatione divinâ; consequenter inter eosdem *ligamen esse impedimentum jure positivo, humano, & divino*, dirimens matrimonium subsequens, constante primo. Dixi inter Christianos. Nam inter paganos (seu non baptizatos) etsi seclusâ dispensatione, etiam jure divino positivo, polygamia, seu secundum matrimonium constante primo, sit irritum, non tamen jure Canonico. Prima pars pat. quia etiam non baptizati divinis legibus, non tantum prohibentibus præcisè, sed etiam annullantibus, ligantur; ergo etiam illi, si constante primo matrimonio sive retentâ, sive dimissâ primâ Uxorè

Uxore, ducant aliam, *mebantur*, quod tamen verum non esset, si dato casu secundum matrimonium *validum* esset. Ratio secundæ partis est, ex *cit. c. Gaudemus*, quia Pagani *constitutionibus Canonis non ar-ctantur*. Dixi *seclusâ dispensatione divi-
nâ*, polygamiam, seu pluralitatem Uxo-
rum (consequenter secundum matrimo-
nium constante primo) inter Christianos
esse non tantum illicitum, sed etiam irri-
tum, & nullum; quia hoc licitum, ac va-
lidum erit, si DEUS dispense, prout
potest in lege sua positiva; & factum esse,
constat cum Patriarchis, & aliis etiam san-
ctissimis Viris, qui uno eodemque tem-
pore plures simul Uxores habuerunt,
Abraham, Saram, Agar, & Cethauram,
Genes. c. 16. & 25. Jacob Liam, Rachel, Ba-
lam, & Zelpham, *Genes. c. 29. & 30. &c.* de
quibus Gonzalez. in *c. 2. b. t. à num. 4.*
Dixi. 3. *pluralitatem Uxorum* jure divino il-
licitam, quoad secundum matrimonium
(stante primo) invalidum *seclusâ DEI*
dispensatione, quam olim à DEO datam
esse, constat ex sacris literis, ut dictum est.

740. Sed quæstio est. 5. *an etiam jure na-
turali irrita sit polygamia*, seu pluralitas
Uxorum simul respectu unius Viri, aut plu-
ralitas maritorum simul unius Uxoribus?
Resp. pluralitatem Uxoribus non esse pro-
hibitam jure naturali *immediato*, quate-
nus scilicet supponit pro præceptis uni-
versalibus, quæ sunt velut prima princi-
pia juris naturæ; qualia sunt præcepta, De-
calogi, quæ certissimam, ac inviolabilem
rectitudinis regulam continent. Nam in
hæc nulla cadit dispensatio, ut not. San-
chez. *lib. 7. hic D. 80. n. 7.* at in casum pro-
positum cadit dispensatio, ut dictum est;
ergo. Est tamen aliquo modo contra jus
naturæ *mediatum*, quatenus hoc explicat
conclusiones ex primis universalibus prin-
cipiis deductas. Ex his enim habetur,
nasci, non per accidens, sed ex rei natura,
causas rixarum, discordiæ, & quæ re-
ctam familiæ gubernationem turbant,
præsertim attento nativo feminarum in-
genio, vix, sed communiter ægerrimè
ferentium consortium alterius in re ama-
ta, seu viro suo, ut nimis certum est; eo-
dem modo discurrendum censet Sanchez.
cit. num. 15. de pluralitate Virorum unius
Uxoribus; quæ tamen simpliciter impediri
possunt.

Quæstio. 6. est, *an ea dispensatio in 741.*
pluralitate Uxoribus cum Patriarchis, &
aliis in lege veteri, etiam olim extensa fue-
rit ad gentiles? ita existimabant nonnulli;
nec desunt aliqui Viri graves, qui apud
Sanchez. *cit. n. 13.* affirmant, horum sen-
tentiam probabilem existimantes; con-
trarium tamen probabilius est, quod in
populo gentili dispensationis ratio defi-
ciat, quæ fuit *multiplicatio populi fidelis,*
Electi. Cæterum hodie in lege Evan-
gelica jus illud dispensatione DEI consti-
tutum polygamis, à Christo sublatum
est, ut const. ex dict.

ARTICULUS III.

*Sponsalia de presenti unius cum plu-
ribus successivè.*

Ex fide certum est, *superstitem ex 742.*
Conjugibus, soluto (alterius obitu) ma-
trimonio, liberum esse, ac licitè transire
posse ad secunda, & ulteriora vota, seu nu-
ptias. Nam etsi, ut ait Apostolus *ad Rom.*
c. 7. quæ sub viro est mulier, alligata sit legi;
tamen, *si mortuus fuerit vir ejus, soluta*
*est à lege viri, ut non sit adultera, si fue-
rit cum alio viro.* & *1. ad Corinth. 7. si dor-
mierit vir ejus, liberata est, cui vult, nubat.*
Ex quo apertè sequitur, secundas, & ulte-
riores nuptias non tantum esse licitas Chri-
stianis, sed etiam verum Sacramentum,
novæ legis; suppositâ intentione ad hoc
requisitâ; cùm non minus contineant le-
gitimum contractum civilem, à Christo
elevatum ad rationem Sacramenti, si fiant
animo faciendi, quod Christus instituit:
& quamvis complura in contrarium testi-
monia soleant afferri, quibus secundæ
nuptiæ negantur, esse *bonæ*, & appellan-
tur fornicatio, poenitiæ subjiçian-
tur, benedici prohibentur, carere perfe-
ctâ Sacramentali significatione dicuntur,
& in transeuntes ad secunda vota non tan-
tum irregularitas, sed etiam poenæ decer-
nuntur: tamen ex his omnibus ostendi
nequit, secundas nuptias, per se loquendo,
& secundum se, malas, ac illicitas esse.
Nam quando reprobantur secundæ nu-
ptiæ, contingit quodam accidenti, nimis
nimirum interdum intemperantiæ in qua-
renda voluptate carnis. Sic in *c. Hæc ratione,*
31. q. 1. (præterquam quod dictum Capitulum
non habeat vim Canonis, utpote conti-
nens